

31991L0156

L 78/32

ÚRADNÝ VESTNÍK EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

26.3.1991

SMERNICA RADY
z 18. marca 1991,
ktorou sa mení a dopĺňa smernica 75/442/EHS o odpadoch
(91/156/EHS)

RADA EURÓPSKCH SPOLOČENSTIEV,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho hospodárskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 103s,

so zreteľom na návrh Komisie ⁽¹⁾,

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu ⁽²⁾,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽³⁾,

keďže smernica 75/442/EHS ⁽⁴⁾ ustanovila súbor pravidiel spoločenstva na zneškodňovanie odpadu, pričom tieto pravidlá musia byť novelizované, aby zohľadňovali skúsenosti, ktoré sa získali pri vykonávaní tejto smernice v členských štátoch, pričom základom novelizácie musí byť vysoký stupeň ochrany životného prostredia;

keďže sa Rada podujala novelizovať smernicu 75/442/EHS vo svojej rezolúcii zo 7. mája 1990 o odpadovej politike ⁽⁵⁾;

keďže na zvýšenie účinnosti odpadového hospodárstva v spoločenstve je potrebná jednotná terminológia a definícia odpadu;

keďže na dosiahnutie vysokého stupňa ochrany životného prostredia členské štáty musia okrem vykonávania činnosti na zaisťovanie zodpovedajúceho zneškodňovania a zhodnocovania odpadu vykonať opatrenia na obmedzovanie vzniku odpadu najmä podporou čistých technológií a výrobkov, ktoré možno recyklovať a opätovne používať, a to s prihliadnutím na existujúce či potenciálne trhové možnosti zhodnoteného odpadu;

keďže navyše rozdiely medzi právnymi predpismi členských štátov o zneškodňovaní a zhodnocovaní odpadu môžu ovplyvniť kvalitu životného prostredia a narušiť fungovanie vnútorného trhu;

keďže je žiaduce podporovať recykláciu odpadu a jeho opätovné použitie ako suroviny; keďže môže byť potrebné prijať pre opätovne použiteľný odpad zvláštne pravidlá;

keďže pre spoločenstvo ako celok je dôležité, aby sa stalo sebestačným pri zneškodňovaní odpadu, a pre jednotlivé členské štáty je žiaduce, aby sa o takúto sebestačnosť usilovali;

keďže na dosiahnutie uvedených cieľov by mali byť v členských štátoch vypracované plány odpadového hospodárstva;

keďže by mal byť obmedzený pohyb odpadu a keďže členské štáty môžu s týmto cieľom prijať potrebné opatrenia vo svojich programoch odpadového hospodárstva;

⁽¹⁾ Ú. v. ES C 295, 19.11.1988, s. 3, a Ú. v. ES C 326, 30.12.1989, s. 6.

⁽²⁾ Ú. v. ES C 158, 26.6.1989, s. 232, a stanovisko doručené 22. februára 1991 (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku).

⁽³⁾ Ú. v. ES C 56, 6.3.1989, s. 2.

⁽⁴⁾ Ú. v. ES L 194, 25.7.1975, s. 47.

⁽⁵⁾ Ú. v. ES C 122, 18.5.1990, s. 2.

keďže na zabezpečenie vysokého stupňa ochrany a účinnej regulácie je nutné vytvoriť systém udeľovania autorizácií na prevádzku a systém inšpekcie podnikov, ktoré vykonávajú zneškodňovanie a zhodnocovanie odpadu;

keďže za určitých podmienok a za predpokladu dodržiavania určitých požiadaviek ochrany životného prostredia môžu byť niektoré podniky, ktoré samy spracúvajú svoj odpad alebo uskutočňujú jeho zhodnotenie, oslobodené od požiadaviek na povolenie; keďže takéto podniky by mali byť registrované;

keďže v záujme možnosti monitorovania odpadu od jeho vzniku až po konečné zneškodnenie by mali byť predmetom povoľovania alebo registrácie a vhodnej inšpekcie aj ostatné podniky, ktoré sa zaoberajú odpadom, ako sú zberači, prepravcovia alebo obchodní sprostredkovatelia;

keďže by sa mal vytvoriť výbor, ktorý by pomáhal Komisii pri vykonávaní tejto smernice a pri jej prispôbovaní vedecko-technickému pokroku,

PRIJALA TÚTO SMERNICU:

Článok 1

Smernica 75/442/EHS sa týmto mení a dopĺňa takto:

1. Články 1 až 12 sa nahrádzajú týmto znením:

„Článok 1

Na účely tejto smernice:

a) „odpad“ znamená akúkoľvek látku alebo predmet v kategórii ustanovenej v prílohe I, ktorej sa jej držiteľ zbavuje, chce sa jej zbaviť alebo je povinný sa jej zbaviť.

Komisia v súlade s postupom ustanoveným v článku 18 zostaví najneskôr do 1. apríla 1993 zoznam odpadov, ktoré patria do kategórií uvedených v prílohe I. Tento zoznam sa bude pravidelne preskúmať a v prípade potreby rovnakým postupom revidovať;

b) „pôvodca“ znamená kohokoľvek, ktorého činnosťou vzniká odpad („prvotný pôvodca“), alebo každý, kto vykonáva spracovanie, zmiešavanie či iné úkony, ktorých výsledkom je zmena povahy alebo zloženia tohto odpadu;

c) „držiteľ“ znamená pôvodcu odpadu alebo fyzickú či právnickú osobu, ktorá má odpad v držbe;

d) „nakladanie“ znamená zber, prepravu, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadu vrátane dozoru nad týmito činnosťami a následnú starostlivosť o miesta zneškodňovania;

e) „zneškodňovanie“ znamená ktorúkoľvek z činností, ktoré sú uvedené v prílohe II, A;

f) „zhodnocovanie“ znamená ktorúkoľvek z činností, ktoré sú uvedené v prílohe II, B;

g) „zber“ znamená zhromažďovanie, triedenie a/alebo zmiešavanie odpadu s cieľom prepravy.

Článok 2

1. Smernica 75/442/EHS sa nevzťahuje na:

a) plynne odpady vypúšťané do atmosféry;

b) odpady, na ktoré sa už vzťahuje iná právna úprava:

i) rádioaktívny odpad;

ii) odpad vznikajúci pri prieskume, ťažbe, úprave a skladovaní nerastných surovín a pri práci v kameňolomoch;

iii) mŕtve telá zvierat a ďalší poľnohospodársky odpad: fekálie a iné prírodné látky používané v poľnohospodárstve, ktoré nie sú nebezpečné;

iv) odpadové vody, s výnimkou odpadov v kvapalnej forme;

v) výbušniny vyradené z dozoru.

2. Špecifické pravidlá pre zvláštne prípady alebo dopĺňujúce túto smernicu pre nakladanie so zvláštnymi kategóriami odpadu môžu byť ustanovené prostredníctvom jednotlivých smerníc.

Článok 3

1. Členské štáty prijímú vhodné opatrenia na podporu:

a) po prvé predchádzania alebo obmedzenia vzniku odpadu a jeho škodlivosti najmä:

— vývojom čistých technológií, pri ktorých používaní sa viac šetrí prírodné zdroje,

— technickým rozvojom a marketingom výrobkov navrhnutých tak, aby spôsobom svojej výroby, použitia či zneškodnenia neprispievali alebo čo najmenej prispievali k zvyšovaniu množstva či škodlivosti odpadu alebo nebezpečenstvu znečistenia;

— vývojom vhodných metód konečného zneškodňovania nebezpečných látok obsiahnutých v odpade určenom na zhodnotenie;

b) po druhé:

i) zhodnocovania odpadu prostredníctvom recyklácie, opätovného použitia alebo obnovenia či akéhokoľvek iného procesu umožňujúceho získanie druhotných surovín, alebo

ii) využitia odpadu ako zdroja energie.

2. S výnimkou prípadov, na ktoré sa vzťahuje smernica Rady 83/189/EHS z 28. marca 1983, ktorá stanovuje postup pri poskytovaní informácií v oblasti technických noriem

a predpisov (*), členské štáty informujú Komisiu o akýchkoľvek opatreniach, ktoré majú v úmysle prijať na dosiahnutie cieľov stanovených v odseku 1. Komisia bude o týchto opatreniach informovať ostatné členské štáty a výbor uvedený v článku 18.

Článok 4

Členské štáty prijímajú nevyhnutné opatrenia na zaistenie toho, aby sa odpad zhodnocoval alebo zneškodňoval bez ohrozenia ľudského zdravia a bez použitia postupov či metód, ktoré by mohli poškodiť životné prostredie, najmä:

- bez ohrozovania vody, ovzdušia, pôdy, rastlín a živočíchov,
- bez obťažovania okolia napr. hlukom alebo zápachom,
- bez nepriaznivého ovplyvňovania krajiny alebo miest zvláštneho záujmu.

Členské štáty taktiež prijímajú nevyhnutné opatrenia na zákaz svojvoľného opúšťania, nepovoleného ukladania a nekontrolovateľného zneškodňovania odpadu.

Článok 5

1. Členské štáty prijímajú — tam, kde je to nevyhnutné alebo účelné, v spolupráci s ďalšími členskými štátmi — vhodné opatrenia na vybudovanie jednotnej a primeranej siete zariadení na zneškodňovanie odpadu s využitím najlepšej dostupnej technológie, ktorá nevyžaduje nadmerné náklady. Táto sieť musí spoločensťu ako celku umožniť, aby sa stalo sebestačným pri zneškodňovaní odpadu, a členským štátom, aby sa k tomuto cieľu individuálne približovali, s rešpektovaním zemepisných podmienok alebo potreby špecializovaných zariadení pre určité druhy odpadu.

2. Táto sieť musí tiež umožniť, aby sa odpad zneškodňoval v niektorom z najbližších vhodných zariadení, použitím čo najvhodnejších metód a technológií na zaistenie vysokého stupňa ochrany životného prostredia a verejného zdravia.

Článok 6

Členské štáty vytvoria alebo poveria príslušný orgán alebo orgány, ktoré budú zodpovedné za vykonávanie tejto smernice.

Článok 7

1. Na dosiahnutie cieľov, ktoré sú stanovené v článkoch 3, 4 a 5, je potrebné, aby príslušný orgán alebo orgány uvedené v článku 6 čo najskôr vypracovali jeden či niekoľko plánov odpadového hospodárstva. Tieto plány sa musia vzťahovať najmä na:

- druh, množstvo a pôvod odpadu, ktorý sa má zhodnocovať alebo zneškodňovať,

- všeobecné technické požiadavky,
- všetky zvláštne opatrenia týkajúce sa zvláštnych odpadov,
- vhodné miesta alebo zariadenia na zneškodňovanie odpadu.

Tieto plány môžu napríklad zahŕňať:

- fyzické alebo právnické osoby, ktoré sú oprávnené nakladať s odpadmi,
- odhad nákladov na činnosti zhodnocovania a zneškodňovania,
- vhodné opatrenia na podporu racionalizácie pri zbere, triedení a úprave odpadu.

2. Tam, kde je to vhodné, budú členské štáty pri zostavovaní týchto plánov spolupracovať s ďalšími zainteresovanými členskými štátmi a s Komisiou. Komisia budú o tejto spolupráci informovať.

3. Členské štáty môžu prijať nevyhnutné opatrenia, aby sa zabránilo pohybu odpadu, ktoré nie sú v súlade s ich plánmi odpadového hospodárstva. O všetkých takýchto opatreniach informujú Komisiu a ostatné členské štáty.

Článok 8

Členské štáty vykonávajú nevyhnutné opatrenia, aby bolo zaistené, že každý držiteľ odpadu:

- s ním zaobchádza prostredníctvom súkromného alebo verejného zariadenia, ktoré sa zaoberá zberom odpadu, alebo podniku, ktorý vykonáva činnosti uvedené v prílohe II A či B,
- zhodnocuje alebo zneškodňuje ho sám v súlade s ustanovením tejto smernice.

Článok 9

1. Na účely vykonávania článkov 4, 5 a 7 každé zariadenie alebo podnik, ktorý vykonáva činnosti uvedené v prílohe II A, musí získať povolenie od príslušného orgánu uvedeného v článku 6.

Toto povolenie musí obsahovať:

- druhy a množstvo odpadu,
- technické požiadavky,
- bezpečnostné opatrenia, ktoré je potrebné vykonať,
- miesto zneškodňovania,
- metódu úpravy.

2. Povolenia sa môžu udeliť na určité obdobie, môžu byť obnoviteľné, môžu byť viazané podmienkami alebo povinnosťami alebo, najmä ak je uvažovaná metóda zneškodňovania z hľadiska ochrany životného prostredia neprijateľná, môžu byť zamietnuté.

Článok 10

Na účely vykonávania článku 4 musí získať povolenie každé zariadenie alebo podnik, ktorý vykonáva činnosti uvedené v prílohe II B.

Článok 11

1. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia smernice Rady 78/319/EHS z 20. marca 1978 o jedovatom a nebezpečnom odpade ("I"), naposledy zmenenej a doplnenej Aktom o prístupí Španielska a Portugalska, môžu byť z požiadavky povolenia stanovenej v článkoch 9 alebo 10 vyňaté:

- a) zariadenia alebo podniky, ktoré zneškodňujú svoj vlastný odpad v mieste jeho vzniku,
- a
- b) zariadenia alebo podniky, ktoré vykonávajú zhodnotenie odpadu.

Táto výnimka sa môže uplatniť len vtedy:

- ak príslušné orgány prijali všeobecné pravidlá pre každý druh aktivity, v ktorých sú stanovené druhy a množstvo odpadu, ako aj podmienky, za ktorých môže byť príslušná aktivita od požiadavky povolenia oslobodená,
- ak druhy alebo množstvo odpadu a metódy zneškodňovania či zhodnocovania sú také, že sú splnené podmienky ustanovené v článku 4.

2. Zariadenia alebo podniky, na ktoré sa vzťahuje odsek 1, musia registrovať príslušné orgány.

3. Členské štáty informujú Komisiu o všeobecných pravidlách, ktoré vytvoria a prijímú podľa odseku 1.

Článok 12

Zariadenia alebo podniky, ktoré vykonávajú zber alebo prepravu odpadu na obchodnom základe alebo ktoré zariaďujú zneškodňovanie či zhodnocovanie odpadu v mene tretej osoby (obchodníci či sprostredkovatelia), musia príslušné orgány registrovať, pokiaľ nepodliehajú povoloaciemu konaniu.

Článok 13

Zariadenia alebo podniky, ktoré vykonávajú činnosti uvedené v článkoch 9 až 12, podrobí príslušné orgány pravidelným inšpekciám.

Článok 14

Všetky zariadenia a podniky uvedené v článku 9 a 10, sú povinné:

- viesť záznamy o množstve, povahe a pôvode odpadu, prípadne o ďalšom určení, frekvencii zberu, spôsobe prepravy a metóde úpravy, pokiaľ ide o odpad uvedený v prílohe I a činnosti uvedené v prílohe II A či B,
- tieto informácie na požiadanie poskytovať príslušným orgánom uvedeným v článku 6.

Členské štáty môžu požadovať, aby sa ustanoveniami tohto článku riadili tiež pôvodcovia odpadu.

Článok 15

V súlade so zásadou „znečisťovateľ platí“ musí náklady na zneškodňovanie hradiť:

- držiteľ, pre ktorého nakladanie s odpadom uskutočňuje zariadenie, ktoré vykonáva zber odpadu, alebo podnik uvedený v článku 9
- a/alebo
- predchádzajúci držiteľia alebo výrobcovia výrobku, z ktorého odpad pochádza.

Článok 16

1. Každé tri roky, prvýkrát 1. apríla 1995, budú členské štáty podávať Komisii správu o opatreniach, ktoré prijali na vykonávanie tejto smernice. Správa bude založená na dotazníku, zostavenom v súlade s postupom uvedeným v článku 18, ktorý Komisia rozošle členským štátom šesť mesiacov pred uvedeným dátumom.

2. Na základe správ uvedených v odseku 1 Komisia zverejní každé tri roky celkovú správu, prvýkrát 1. apríla 1996.

Článok 17

Zmeny a doplnky potrebné na prispôsobenie príloh k tejto smernici vedecko-technickému pokroku budú prijaté v súlade s postupom ustanoveným v článku 18.

Článok 18

Komisii bude pomáhať výbor, ktorého členmi budú zástupcovia členských štátov a predsedom zástupca Komisie.

Zástupca Komisie predloží výboru návrh opatrení, ktoré je potrebné prijať. Výbor vyjadrí svoje stanovisko k návrhu v lehote, ktorú predseda určí podľa naliehavosti záležitosti. V prípade rozhodnutí, ktoré má prijať Rada na návrh Komisie,

stanovisko sa musí prijať väčšinou hlasov podľa článku 148 ods. 2 Zmluvy o založení EHS. Hlasy zástupcov členských štátov vo výbore sa budú vážiť spôsobom uvedeným v tom článku. Predseda nehlasuje.

Komisia prijme navrhované opatrenia, pokiaľ budú v súlade so stanoviskom výboru.

Ak zamýšľané opatrenia nebudú v súlade so stanoviskom výboru alebo k vyjadreniu stanoviska nedôjde, Komisia bezodkladne predloží Rade návrh týkajúci sa opatrení, ktoré je potrebné prijať. Rada o ňom rozhodne kvalifikovanou väčšinou.

Pokiaľ Rada nekoná do troch mesiacov od dátumu, keď jej bol návrh predložený, navrhnuté opatrenia Komisia prijme.

(*) Ú. v. ES L 109, 26.4.1983, s. 8.

(**) Ú. v. ES L 84, 31.3.1978, s. 43.“

2. Články 13, 14 a 15 sa stávajú článkami 19, 20 a 21.

3. Smernica sa dopĺňa týmito prílohami:

„PRÍLOHA I

KATEGÓRIE ODPADU

- Q1 Odpad z výroby alebo spotreby, ktorý nie je ďalej bližšie špecifikovaný
- Q2 Výrobky, ktoré nezodpovedajú požadovanej akosti
- Q3 Výrobky po záručnej lehote
- Q4 Materiály rozliate, stratené alebo inou nehodou znehodnotené, včítane materiálov, zariadení a pod., ktoré boli v dôsledku nehody znečistené
- Q5 Materiály znečistené alebo znehodnotené v dôsledku plánovaných činností (napr. rezíduá po čistiacich operáciách, obalové materiály, kontajnery atď.)
- Q6 Nepoužiteľné súčiastky (napr. vyradené batérie, vyčerpané katalyzátory atď.)
- Q7 Látky, ktoré stratili požadované vlastnosti (napr. znečistené kyseliny, znečistené rozpúšťadlá, vyčerpané temperovacie soli atď.)
- Q8 Odpad z priemyselných procesov (napr. strusky, destilačné zvyšky a pod.)
- Q9 Odpad z procesov znižujúcich znečistenie (napr. kaly zo skrubrov, prach z vysávačov, spotrebované filtre atď.)

- Q10 Odpad z obrábania a tvárnenia (napr. triesky zo sústruženia, okuje z valcovania atď.)
- Q11 Odpad z ťažby a spracovania surovín (napr. banský odpad, kaly z ťažby ropy atď.)
- Q12 Znehodnotené materiály (napr. oleje znečistené PCB atď.)
- Q13 Akékoľvek materiály, látky či výrobky, ktorých používanie zakazujú právne predpisy
- Q14 Výrobky, pre ktoré už držiteľ nemá využitie (napr. vyradené predmety z poľnohospodárstva, domácností, kancelárií, obchodov a pod.)
- Q15 Znečistené materiály, látky či výrobky, ktoré pochádzajú z nápravných činností týkajúcich sa pôdy
- Q16 Akékoľvek materiály, látky či výrobky, ktoré nie sú obsiahnuté v uvedených kategóriách.

PRÍLOHA II A

ČINNOSTI ZNEŠKODŇOVANIA

Pozn.: Táto príloha obsahuje zoznam činností zneškodňovania odpadu, aké sa v praxi uskutočňujú. V súlade s článkom 4 sa musí odpad zneškodňovať bez ohrozenia ľudského zdravia a bez použitia postupov či metód, ktoré by mohli poškodiť životné prostredie.

- D1 Uloženie do zeme alebo na povrchu zeme (napr. skládovanie atď.)
- D2 Úprava pôdnymi procesmi (napr. biodegradácia kvapalných odpadov či kalov v pôde atď.)
- D3 Hĺbková injekcia (napr. injekcia čerpatelných odpadov do vrtov, solných baní alebo prirodzených úložísk atď.)
- D4 Ukladanie do povrchových nádrží (napr. umiestnenie kvapalných alebo kalových odpadov do jám, rybníkov alebo lagún atď.)
- D5 Špeciálne vybudované skládky odpadov (napr. umiestnenie do samostatných buniek s povrchovou úpravou stien, ktoré sú zakryté a izolované jedna od druhej a od životného prostredia atď.)
- D6 Vypúšťanie pevného odpadu do vodných útvarov okrem morí a oceánov
- D7 Vypúšťanie do morí či oceánov vrátane uloženia na morské dno
- D8 Biologická úprava nešpecifikovaná v tejto prílohe, pri ktorej vznikajú konečné zlúčeniny alebo zmesi, ktoré sa zneškodňujú niektorou z činností uvedených v tejto prílohe

- D9 Fyzikálno-chemická úprava, nešpecifikovaná v tejto prílohe, pri ktorej vznikajú konečné zlúčeniny alebo zmesi, ktoré sa zneškodňujú niektorou z činností uvedených v tejto prílohe (napr. odparovanie, sušenie, kalcinácia atď.)
- D10 Spaľovanie na pevnine
- D11 Spaľovanie na mori
- D12 Trvalé uloženie (napr. umiestnenie kontajnerov v baniach atď.)
- D13 Zmiešavanie alebo miešanie pred použitím niektorej z operácií uvedených v tejto prílohe
- D14 Uloženie do ďalších obalov pred použitím niektorej z operácií uvedených v tejto prílohe
- D 15 Skladovanie predchádzajúce činnosti v tejto prílohe okrem dočasného uloženia pred zberom na mieste vzniku.
- R9 Použitie v podstate ako paliva alebo iným spôsobom na výrobu energie
- R10 Rozptýlenie do pôdy s cieľom dosiahnutia prínosov pre poľnohospodárstvo alebo na zlepšenie životného prostredia, vrátane kompostovania a iných biologických transformačných procesov, s výnimkou odpadu vylúčeného podľa článku 2 (1) b) iii)
- R11 Využitie odpadu získaného ktoroukoľvek z činností R1 — R10
- R12 Výmena odpadov určených na spracovanie niektorou z činností R1 — R11
- R13 Skladovanie materiálov určených na akúkoľvek z činností v tejto prílohe okrem dočasného uloženia pred zberom na mieste vzniku.“

PRÍLOHA II B

ČINNOSTI, KTORÉ MÔŽU VIESŤ K ZHODNOTENIU

Pozn.: Táto príloha obsahuje zoznam činností zhodnocovania, aké sa v praxi uskutočňujú. V súlade s článkom 4 sa odpad musí zhodnocovať bez ohrozenia ľudského zdravia a bez použitia postupov či metód, ktoré by mohli poškodiť životné prostredie.

- R1 Spätné získavanie alebo regenerácia rozpúšťadiel
- R2 Recyklácia alebo spätné získavanie organických látok, ktoré sa nepoužívajú ako rozpúšťadlá
- R3 Recyklácia alebo spätné získavanie kovov a kovových zlúčenín
- R4 Recyklácia alebo spätné získavanie iných anorganických materiálov
- R5 Regenerácia kyselín a zásad
- R6 Spätné získavanie komponentov používaných na znižovanie znečistenia
- R7 Spätné získavanie súčastí katalyzátorov
- R8 Prečisťovanie olejov alebo ich iné opätovné použitie

Článok 2

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou najneskôr 1. apríla 1993. Bezodkladne budú o tom informovať Komisiu.

Členské štáty uvedú priamo v prijatých ustanoveniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravujú členské štáty.

2. Členské štáty oznámia Komisii znenie ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijímajú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 3

Táto smernica je adresovaná členským štátom.

V Bruseli 18. marca 1991

Za Radu

predseda

A. BODRY